

ՌԱՅՐԵՆԻՔ

15
Փարս

ՕՐԱԹԵՐԹ

15
Փարս

Հարկերը ամեն օր կը հրատարակուի, արեւելեան գիւմէք Պօլսոյ և ցաւաւաց համար 7 արծաթ մեծիս կանխիկ : ցաւաւացիս քաւաւարութեան ծախքը մեր վրայ է : վեցամսեայ և եռամսեայ բաժաւնորդը ալ կը հրատարակուի :

Լրագրոյ վերաբերեալ գիր կամ նամակ պէտք է ուղղել առ Ցեր-խմբ : գիր ընդունաւ թ. 14 : Խմբագրութեան ուղղեալ գիր եւ չը տրուիր : Կանոնադրեալ տողերէն ետեւեւ համար 3 դրուել է : տակի տալ գամի համար սակարկութիւն կը լլայ :

ԱՂԳԱՅԻՆ

Ի Ն Դ Ի Ր

ԷՋՄԻԱԾՆԱՅ ԿԱՌԱՂԻԿՈՍԱԿԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹԵԱՆ

(Շարունակութիւն և վերջ)

Սակայն մեր առաջարկին ոգին և ծուծըն անտես առնելով յատուկ դիտմամբ կամ անգէտ, երեսփոխաններէն ոմանք երկրորդական մի քանի կէտեր առկից քաղած կերևին, և ընդհ. ժողովին մէջ կը յուզեն, անոնց «բողոքովին» տարբեր գոյն և իմաստ տալով, այնպէս որ իրաւամբ ծիծաղ չարժեքաւ պատճառ կը լինին : Չերազէքենտին՝ որ կարգացածն հասկցող և քիչ խօսքով շատ բան հասկըցնելու փափաք ունեցող ուշիմ երեսփոխան մ'է, կը զարմանայ որ քանոս Կանէֆէնտին կը ծիծաղի կաթողիկոսական խնդրոյն վիճարանութեան առթիւ : Մասկու թագադրութեան ժամանակ չայ պատգամաւորութիւն մ'աւարկելու առաջարկին վրայ, և կը յանդիմանէ զինքըն ըսելով որ այդ առաջարկն «Արեւելեան Մամուլին» է, որու գաղափարներ, բուն, օակայն քանոսեան էֆէնտին միշտ համակիր երեցած է եղեր : Իսկ Թորոսեան էֆէնտին անպատեհ կը գտնէ այդ պատգամաւորութիւնը՝ բանաւոր պատճառներով : Արդ՝ Արև. Մամուլն գլխովին համամիտ է այս մասին քանոսեան և Թորոսեան էֆէնտիններուն, և ինքն ալ «կը ծիծաղի» . . . վրան զի Արև. Մամուլն ոչ միայն ըսած չէ իր առաջարկին մէջ որ Մասկու պատգամաւորութիւն ղրկուի, այլ և հակառակ է որ և է պաշտօնական աւղղակի յարաբերութեանց օտար տէրութեան մը հետ՝ կաթողիկոսական խնդրոյ մասին, այդ տեսակ յարաբերութեանց միջնորդ՝ եթէ հարկը պահանջէ, լոյս Բ. Դուռը նկատելով, կայ իրօք պատգամաւորութեան խօսքն Արև. Մամուլ մէջ, որոյն գլխովին տարբեր գաղափարներ : Աւանդ. — «Տեղեկագիրն» . . . յատուկ պատգամաւորութեան մը միջոցաւ և մասնաւոր խնդրադրով մատուցուի ՕԴՈՍՏԱՓԱՌ ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ :

Դարձեալ՝ երեսփոխաններէն մին կառաջարկէ Բ. Դրան միջոցաւ խնդրադրի ներկայել միայն Ռուսիոյ կառավարութեան, էսպէս Պալատէնիայի բարեկարգութեան համար, մինչդեռ Արև. Մամուլն առաջարկին մէջ Պալատէնիայի խնդրին չի յիշատակուի :

Գալթեան համար, մինչդեռ Արև. Մամուլն առաջարկին մէջ Պալատէնիայի խնդրին չի յիշատակուի, և միայն Ռուսիոյ կառավարութեան հետ յարաբերութեան մէջ կը զգոնուին Հայեր :

Այս մի քանի կէտերը լիշեւով մեր նպատակն է ցոյց տալ որ և ոչ մի երեսփոխան Արև. Մամուլն առաջարկութեան ոգւով և էական մասերուն իմաստով յաւաքած է խնդրին Աղգ. ժողովին մէջ, այլ վիճարանութեան գլխաւոր քաւարկան եղած է այդ քանոսին մէջ՝ Պալատէնիան բարեփոխել տալու հնար մը գտնել և զայն աղգալին եկեղեցւոյ հասկանաց հետ կարելի եղածին չափ միաբանել :

Ըստ մեզ՝ այս եղանակը կենթադրէ լաւելայն թէ՛ Աղգ. ժողովը Պալատէնիան իրել աղգալին օրէնք՝ վաղուց ընդունած է յօժարակամ, բայց այժմ կը փափաքի որ այդ օրէնքն բարեփոխուի : Արդ՝ այդ պաշտօնական ընդունելութիւնն ոչ միայն ժողովը դժուարին կացութեան մէջ պիտի ձգէ այլ և խնդրոյն ամենէ փափուկ և վտանգալի կէտն է, որ կրնայ անշուշտ բանակցութեանց դուռ մը բանալ, օակայն անանց դժուարեան արդիւնքի : Եթէ Ռուսիոյ կառավարութիւնն, կամ Կ. Պօլսոյ գեղարանատունն զիջանի անգամ ժողովին «բարեփոխութեան առաջարկն» ընդունի, իր զիջումն այլ և այլ պայմաններու պիտի ենթարկէ, որոց գլխաւորը պիտի լինի նախ կաթողիկոսի ընտրութիւնն, և արդէն վարձով գիտենք թէ՛ ինչ ըսել է նախ կաթողիկոսն ընտրել և ապա օրէնքը բարեփոխել : Այդպիսի համար է որ 1866 ին մեր առջև բացուեցաւ և անել համարայ մը դարձաւ : Աղգ. ժողովին վիճարանութեան ոգին և ձկուածը նշանակելէն ետեւ, կարելի չէ անտես առնել իր օրոշումն՝ որ է իրաւոր Յանձնաժողովի մը յանձնել Պալատէնիայի կամ կաթողիկոսական խնդրոյն կարգադրութիւնն (որն է յայտնի չէ) : Այդ Յանձնաժողովի անդամներն են, նախագահ հոլթեամբ Ամեն Ս. Պատրիարքի :

- Գեր. Մատթէոս Եպիսկ. Իզմիրլեան
- Գեր. Խարէն » Նար-Պէյ
- Գեր. Յովհաննէս Երան. Մկրտան
- Մեծ. Սերվիլէն Էֆէնտի
- Մեծ. Կարապետ Էֆ. Իւթիւճեան

Մեծ. Մարկոս » Աղարէկեան
Մեծ. Ստեփան » Փափաղեան

Անտարակայս այս Յանձնաժողովը կը պարունակէ ամենէ հմուտ և ձեռնհաս անձերն կաթողիկոսական խնդրոյն մէջ, օակայն այդ ձեռնհասութիւնն իրաւունք մը կը տա՝ Աղգ. ժողովին «լիազօրութիւն» և յանձնել այդ մարմնոյն և հրաժարի իր պաշտօնէն : Այս լիազօրութեամբ Յանձնաժողովը կը մարմնաւորէ բոլոր ժողովը, բոլոր Թուրքիոյ Հայ ժողովուրդն, և այդ բաւական ծանր և օոհմանադրական ժողովրդեան մը մէջ առաջին անգամ անտեսութեան անտեսմանադրական երևոյթ մ'է : Կաթողիկոսական խնդրոյն կարգադրութեան կարելի եղածին չափ հանգիստաւոր, հանրական և պատկաւելի ընթացք և հաշակ տալով ժողովը անոր ընծայած կարեւորութեան բարձր աստիճանն յայտարարած պիտի լինէր, բարոյական մեծ ապաւորութիւն մ'ընկելով ոչ միայն բոլոր Հայոց, այլ և օտարներու վրայ, փոխառեալ ծրար շախարհի օրոշէր և հրատարակէր այն ծրարագիրն հիմերն՝ որու համեմատ մտադիր է գործել Պալատէնիայի խնդրոյն և կաթողիկոսի ընտրութեան մասին, մինչդեռ Յանձնաժողովին տալով այդ ամենակարեւոր պաշտօնն՝ ոչ միայն կը մերկանայ իր իրաւասութենէ և կը սեղմէ կաթողիկոսական խնդրոյն օոհմանն, այլ և ծանր բեռ մը իր վրայէն նետելու շտապելով՝ կաւկած կը ապ թէ խնդրին աշուշտ տեղը կապելու միտումն ունի, և թէ անտարբեր է այն բարոյական մեծ յաղթանակին՝ եթէ ոչ այժմ, ապագային մէջ այն գործնական արդեանց, որ կրնային յաւաք գալ, արդար, ազատ վիճարանութեան մը հանդէսէն և աղգալին ծրարքի մը յայտարարութենէ, որ օրօշակի բացատրէր թէ՛ Աղգ. ինչ կերպով կըմբռնէ իր կաթողիկոսութիւնն և թէ ինչ դրութեան մէջ կուզէ տեսնել :

. . . Խմբագիր Տէր

Աղգ. Մասնաւորութեան 23րդ տարեգրքի կարգադրի Մասնախմբի անդամաց թիւն օտուարացնելու պէտք տեսնելով Հոգաբարձութիւնս, հետեւեալ անձանց յաւելում ըրած է, որք են,

- Մեծ. Տեարք
- Լևոն Պընտրէկեան
- Թուսիք Չըղուքեան

Կարապետ Էդնան
Համարձուժ Գովանդեան
Հազարոս Միքայելեան
Միհրան Անտոնեան
Մկրտիչ Մանուկեան
Պետրոս Ջիւնեան
Ձայն ձեր պատուական լրագրոյն մէջ
հրատարակելիք ինքերեւոյ՛
Մնամք յարգանք
Ի դիմաց Հիւանդ. Հոգաբարձ.
Ատենադպիր Ատենապետ
Տիգ. Կիւմրիւշեան Միք. Յակոբեան
18 Մայիս 1883
Գրաս. Ազգ. Հիւ.
Կ. Պոլիս

Յաւաճիկայ հինգշաբթի օր Համարձ.
ման տուն լինելով, Ամեն. Ս. Պատրիարք
Հայրը Հիւանդանոցի մատան մէջ հան-
դիսաւոր Ս. Պատարագ պիտի մատու-
ցանէ :

Իսկ Սահմանադրութեան տարեդար-
ձի օրը կարգադիր Մասնախմբի օրոշ-
մամբ Երզնկայի Աւստիանդ. Գեր. Հմայ-
եակ Ս. Եպիսկոպոս Դիմաքսեան Ս. պա-
տարագ պիտի մատուցանէ : Երևանադէմի
և Կ. Պոլսոյ Ս. Պատրիարքանք և մի քա-
նի Եպիսկոպոսներ Տարեդարձի հանդի-
սին ներկայ պիտի գտնուին :

Իբրև հաւանական լուր կը հաղորդեն
մեզ թէ՛ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը
Ազգ. Սահակ, Նուրեան Յովնանէս և
Աղաբէկեան Սարգիս Էփէմեաններու և
ընտելութեան պաշտօնն ընդունել տա-
լու յաջողեր է :

Ն Ե Ր Ք Ի Ն

ՀԱՌՄԱՎԱՌՈՒԹԻՒՆ Ի ՄՈՍԿՈՒՍ
Վերջին թղթատարով հասած լրագիր-
ներուն մէջ հետեւեալ տեղեկութիւնները
կը կարգամբ :

Ռուս կայսերաց թագադրութեան
աւթիւ հանգոյն ուղորոթեանց համե-
մատ Բրէժնէի շրջապատը, աշտարակնե-
րը և դարձեալ թագադրութեան օրը
պիտի լուսազարդին :

Վասիլի Պլատնի եկեղեցին, Բրէժնի
պարտէզները և իվան Վելիքի մեծ զան-
գաղաւանդն ալ պիտի լուսավառին : Այս
լուսավառութեան յառաջագիծը Պ. Պո-
լոֆ և Յապրիլիւս պատրաստած են. ա-
ւաջինը անուանի նկարիչ մ'է, իսկ երկ-
րորդը աւազարդար գնդի տեղակալ
մ'է :

Թագադրութեան հանդէձը քանի օր
տևէ, 300 հազար ճրագ պիտի վառի
շարունակ գոյնզգոյն կանդիդներու մէջ.
3500 ալ ելեքորակն պիտի լապտեր-
ներ էտինընդի դրութեամբ, 8 խոշոր
շահեր և 5 հազար ճրագի զօրութեամբ,
տաք պղտիկ շահեր 7000 ճրագի զօրու-
թեամբ, վերջապէս 100 հազար Պէնկալայի
հուրի շահեր :

Բրէժնի ամբողջ ճամբուն երկայնու-
թեամբ և նորա աշտարակաց վրայ զա-
նազան գոյնէ լապտերներ պիտի վառին :

Պատերը և աշտարակները զինանշաննե-
րով, վերտառութիւններով և շափու-
րակներով (ծաղիկ) պիտի զարդարուին :
Կարմիր անուն հրապարակին դիմացը Բր-
էժնի բոլոր պատուհանները Ռուսա-
տանի զանազան զինանշաններով պիտի
զարդարուին :

Երեւոյտի աշտարակին վրայ կայս-
րութեան 12 կանգուն բարձրութեամբ
զինանշան մը պիտի դրուի : Ասոր տակը
կայսեր և կայսրուհւոյն անունները պիտի
տեւանուին մեծ տաղի մը մէջ :

Ամենէն բարձր աշտարակները և մին-
չև իսկ անոնց վրայի խաչերն ալ պիտի
լուսազարդին :

Միւս կողմէն աշտարակներուն պա-
տուհանաց վրայ Պէնկալայի հուրեր պիտի
փայլատակին :

Բրէժնի պարագայ վրայ գտնուած
ահագին աղբիւրն ալ Պէնկալայի հուրերով
պիտի լուսազարդի :

Բրէժնի աշտարակաց երեքին վրայ
ելեքորակն վաւարաններ պիտի դրու-
ուին տաք հազարէն մինչև քառասուն
հազար ճրագի զօրութեամբ : Այս վա-
ւարանները օրը արեգակներ կը ներկա-
յացնեն, իրենց լոյսը Մոսկուայի զանա-
զան տեղերու վրայ պիտի փայլեն :

Քաղաքին ուրիշ տեղերու մէջ ալ ե-
լեքորակն լոյսեր պիտի դրուին աւա-
ւել կամ նուազ համեմատութեամբ :

Իսկ իվան Վելիքի զանգաղաւանդը
աւ. նուազ 3500 ելեքորակն լապտեր-
ներով պիտի լուսաւորուի, էփէմեանի
դրութեամբ, օրը ելեքորակն մեքե-
նայներով պիտի շարժին :

Այս լապտերները արուեստիւ դրուե-
լով շափուրակներ և դրանանքներ պիտի
ներկայացնեն և զանգաղաւանդ երկու
կողմը երկու կայսերական զինանշան պի-
տի կազմեն օրաց մէջտեղ կայսեր և
կայսրուհւոյն անունները պիտի տեւան-
ուին թագադրութեան թաւականու :

Ռուսական լրագիրը Մոսկուայի չա-
փազանց գնեւ վրայ քանի մը տեղե-
կութիւններ կուտան :

Աւաջին կարգի պանդոկներուն մէջ
երկու պատուհան ունեցող սենեկի մը
համար օրը 80 ռուպլի (200 ֆրանք) կը
վճարեն : Եթէ պատուհանները պալատին
վրայ կը նային, դիմը 60 ռուպլի է որ ը-
սել է 150 ֆր. : Երկրորդ կարգի պան-
դոկի մը մէջ պալատին վրայ նայող պղ-
տիկ սենեկի մը դիմն է շորորդ լարկին
մէջ օրը 10 ռուպլի (25 ֆրանք) :

Երկու հագի կառքի մը դիմն է 25
ռուպլի (52 ֆր. 50 սանթիմ) :

Մօրն օխան մէկ ռուպլի (2 ֆր. 50 սն.)
է :

Գահիրէէն զարնուած հեռագիր մը կը
ծանուցանէ թէ՛ Եգիպտոսի մէջ գտնու-
ող օտարականները արտաքսելու համար
հայրենասիրական միութիւն մը կազմ-
ւած է :

Աղէքսանդրիոյ ամբակածութեան տա-
րեդարձին աւթիւ (յուլիս 11) ժողովը-
դական ցոյցէ մը կը վերցուի :

Բնիկ Ժողովրդեան մէջ ընդհանուր
յուզում կայ :

— Ռուսիոյ կայսեր՝ Վեհ. Սուլթանի
հեռագրին պատասխանը շատ քաղաքա-
վար լեզուով մը գրուած է եղեր : Ձա-
րը իւր պատասխանագրին մէջ յայտնե-
ր է թէ Պ. Նէլիտօֆ աւաջին կարգի դեռ-
պանութեան բարձրացած է. և այս՝ յա-
պացոյց բարեկամութեան զօր ունի Ձա-
րը Վեհ. Սուլթանին հետ :

— Ռուսական դործակատար Պ. Օնու-
յանուն կայսեր և կայսրուհւոյն շնորհա-
կալութիւն յայտնեւ է Օսմ. նախարարաց
և դեպտանաց տի համակրութեան հա-
մար, զոր Ձարին թագադրութեան հան-
դիսին աւթիւ ցուցին :

— Իտալիոյ դեպտանը Թարապիւ կը
փոխադրուի այսօր :

— Վեհ. Սուլթանը Օսմ. պանդոյի տը-
նօրէն Պ. Տըվօր Մէհմետի մեծ ժապա-
ւէնը շնորհեւ է :

— Մերքէճի-Իսկէյէ զինուոր մը երկու
վալոնի մէջ մնալով ծանրապէս վերաւոր-
ուեր է :

— Տրիպօլէն հասած նամակներ կը
ծանուցանեն թէ՛ տեղացի շէյխերէն և
երեւելիներէն մի քանի անձինք Եգիպտո-
սի ուստ մարգարէին հետ յայտերու-
թեան մէջ են եղեր :

— Ներքին գործոց պաշտօնեայ Էթ-
հէմ փաշան երէկ հեռագրու հրահանգ-
ընկեց Ձմիւսնիոյ կուսակալին որ երկրին
պաշտօնական համար լաւ տախիանու-
թիւն մը կազմուի. կուսակալը ի պա-
տասխանի հեռագրեր է թէ պէտք եղած
միջոցները ձեռք առնուած են և աւա-
ղակը զինութեալ ըլլալով անձնատուր
եղեր են :

— Վասա փաշա դեռ երէկ Վեհ. Սուլ-
թանին ներկայանալով իւր հրաժեշտի ող-
ջոյնը մատուց և դիմը լոյսի ընկերու-
թեան շագենաւով տիկնոջ և քանի մը
աղաքականաց հետ լիբանան մեկնեցաւ :

— Վախճանեալ հաշակաւոր Ապտիւլ
Բատէրի անդրանիկ օրդին Դամասկոսէն
հեռագիր մը զարնելով Վեհ. Սուլթանին,
իւր հօրը մահը գուժեր և այս աւթիւ
իւր հպատակութիւնը յայտնեւ է. Վեհ.
Սուլթանը ի պատասխանի հրամայեւ է
Դամասկոսի կառավարչին, որ ամենայն
յարգանք վարուի հաշակաւոր Էմիրին
օրդուցը հետ :

— Մօնիթէօր կը գրէ թէ՛ Նշան էփի
տեղ նուաճ էփ. արաքին գործոց պաշ-
տօնատան ընդհանուր քարտուղար պիտի
անուանուի :

— Ռուսիոյ դեպտանատունը երէկ
Պէոյիւքտէրէի ամարանոցը փոխադրուե-
ցաւ :

— Իսկիւտար Սելիմիէ զօրանոցը այս
օրերու պիտի նորոգի. տար. համար 300,000
գահեկան ծախք ընել օրոշուած է :

— Ձարին թագադրութեան հանդի-
սին աւթիւ Ֆիլիպէի մէջ մեծ հանգէս
կատարուեր է : Եւ բոլոր հիւպատոսք,
կուսակալը և կառավարութեան պաշտօն-
եայք Ռուսիոյ հիւպատոսարանը երթա-
լով, շնորհաւորութիւններ ըրեր են :

— Գաղղիոյ Շարլըվիլ քաղաքին մէջ

16 տարեկան կին մը երկու տղայ ծներ է որոնք ուսերէն մինչև քամակ իրարու կողմ են եղեր . իւրաքանչիւրն երեք դուլի, երեք թև և չորս որսւնք, մազ և աղւալ սննի եղեր : Նորածինը վեցամեայ են եղեր և ծնունդէն կէս ժամ վերջը մեռեր են :

— Նախօնաւ լրագիրը կը գրէ թէ՝ Մօլթէ կամար որ Միջերկրականի ծովերը կը պաշտի, զուարճութեան համար չը ճամբորդէր, այլ ապագայ պատերազմի մը համար պատրաստ էր ելած է : Ամենէն պարտիկ տեղերն անգամ կը քննէ և իտալիոյ սահմանադրութիւնը այնպիսի ճամբորդութիւն մը կընէ, որոյ նմանը 1869ին Գաղղիոյ մէջ ըրած է : Ասոր համար իտալացիք մեծ պատիւ կընեն Մօլթէ մարտիալին :

— Վաղըթ այս առաւօտ ստանիկ կը գտնուէր յանձնական մասնայն գէտ և կընէ թէ՝ յոյն մամուլը փոխանակ յանձն և մահմեականաց միջև եղած յարաբերութիւնը ամբողջապէս, աւելի ցրտացնելու պատահաւ կը լինի :

— Ներքին գործոց նախարարը քանի մը օրէ ի վեր հիւանդ ըլլալով, իւր պաշտօնակցին չկրնար երթալ :

— Սիրիոյ մէջ գաղղիական մեծամեծ ընկերութիւններ շատ մը հողեր գնելու են :

— Աղէքսանդրիայէն կը հեռագրեն թէ մինչև մայիս 22 մէկ շարաթու մէջ 15 հագի ի Գոմայոյ, 28 ի Կալկաթա քուէրաէն մեռեր են :

— Անգղիոյ գործակաւարը երէկ Բ. Դուալը երթալով Մեծ Եղարգոսին և Արտաքին գործոց նախարարին հետ երկարօրէն տեսակցեցաւ : Միւս տեսակցեանց թարգմաններն ալ Արտաքին գործոց նախարարին հետ տեսակցեցան :

— Տէրգոսի չրերը մայրաքաղաքս բերող ընկերութիւնը երէկ Ֆէրի գիւղ մեծ ջրամբար մը շինել սկսաւ :

— Գալաթիոյ նորընտիր կառավարիչը երէկ իւր պաշտօնատեղին մեկնեցաւ :

— Գաղտնաէն հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ՝ Նաորի փաշային եղբայր՝ ապառաժ Մանուէր փաշայի ներում չընորհակալով ազատ արձակուելու է :

— Գուկարիոյ կառավարութիւնը իւր երկրին մէջ գտնուած բողոքականաց դպրոցները փակել տալով և միաօնորաց աւելն մեծ գիւղարութիւն յարուցանելով, միաօնորը մայրաքաղաքին ամերիկեան և անգղիական դեպքանաց բողոք բարձեր և խնդրեր են որ իրենց հիւպատոսաց հրաման ընեն միւս հիւպատոսաց հետ միանալով հաւաքական ջանք մ'ընել յանուն կրօնի ազատութեան բողոքելով պաշտօնական կառավարութեան ընդդէմ բողոքականութեան ձեւը աւած խիստ միջոցներու գէտ :

— Եւրոպական լրագիրը կը ծանուցանեն թէ՝ յաւաքիկայ աշուն Ռուսիոյ կայսրը Պէրլին պիտի երթայ, ուր պիտի գտնուին Աւստրիոյ և իտալիոյ վեհապետք . և այս առթիւ չորից կայսերաց մէջ նոր տեսակցութիւն մը պիտի ըլլայ :

ՀՆՈՒԱԳՐԱԼՈՒՐԻՔ

(Աժանա էնկլիսերը)

Վիէննա 31 մայիս

Գոհեմիայի խորհրդարանական ընտրութիւնը երէկ տեղի ունեցան : Խորհրդարանը յաւնիս 5 ին պիտի գումարի : Կը կործակի թէ ոչովեան կուսակցութիւնը մեծամասնութիւն չապաւնէ և լրագիրը մեծ կարեւորութիւն կուտան այս ընտրական արգիւնքին կառավարութեան ներքին քաղաքականութեան համար :

(Մինչև լրագիրս մամուլը դրուելու առան հաւաստի հեռագրութիւնը հասած չէին) :

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ԳՕՐՄԱ

Օսմ. Գոն. Գոց. երէկ իրիկուն	32
» » Բոց. այս առաւօտ	12-32
Ընթ. ԱՅՔ ԱՐԺԵՐՂԱՅՈՅ	
Բուսէյի երկաթուղի քրտնք	36-
Թրամվայ Օսմ. Լէր.	3-35
Թղթադրամ » »	1030

ԸՆԹԱՅՔ ԴՐԱՄՈՅ

(Օսմ. ոսկին 100 դուրուշէն)

Անգղիկն. ոսկի	109-34
Գաղղիական »	87-27
Բոլ »	89-34
Բրիտից »	51-20
Գարպոն թուղթ	9-23
Գարպոն արծա.	90-25
Մէհրիէ	108-14
Վեցնոց	103-23
Հինգնոց	103-20
Մէթուլիք	101-30

— Գեղի արգիւտք էր քայքայ գիւղի գոտին, կընէր տնոր :

Եւ ժողովարարը օրը տիրութեամբ կանցընէր :

Շատ անգամ նապօթ եզրօրը խաղալիքները կառնէր հրացան, տարեանակ և անոց հետ կը խաղար, ժողանոր կը սորվեցներ թէ ինչպէս պէտք է զենք գործածել կամ ինչպէս լեցնել վառօդ և այլն : Եւ երբ նապօթ հրացան կը պարպէր տնոր վրայ գլխին ուղղելով հարուածը, ժող յանկարծ գետին կիկոր և անշարժ կը մնար ճիշդ պոստիկի մը նման :

Մայրերին յաճախեցաւ պատահաւաւ երեւմիս խանութը մնալու պարտաւորելով, զանոնք կը մօսնար, բայց գործը լնալէ վերջը անմիջապէս քովքին կը վազէր, նապօթի ձեւքի խաղալիքները կառնէր, և զանոնք ժողի կուտար ըսելով :

— Գայրէ իւր պաճուճապատանքն ունի : Դուն ալ քու խաղալիքներդ պահէ :

Ժիւթին մանկան ամենապարտիկ նայաւածքներուն կը նախանձէր ինչպէս նաև ամենափոքր գգուանաց, հիւանդագին նախանձ մ'էր այս օր հետզհետէ կը ստորականար ամեն վայրկեան :

Միայն բան մը կար որ ժողի կը ներէր, այն է օդվորական խնամքները զոր իւր քրոջը կընէր միշտ և օրը անհրաժեշտ էին մանկան անձին փոփոխութեան և հիւանդաց փոփոխին պատճառաւ : Եթէ ժող հոն չը լինէր, մօրը՝ նապօթի գէտ ունեցած ատելութիւնը արգելք չը պիտի լինէր հարկ եղած խնամքը տանելու անցը : Եւ կայն եթէ այս խնամքը օրերի մ'ընէր, ժիւթին շատ դժգ կը լինէր : Նախանձը կը լսէր և ժող քանի մը վայրկեան գոնէ ազատ կը լինէր :

Ի սկզբան փարիզ երթալ ուզած էր : Եւ կայն քանի մը օր վերջը այս մեծ քաղքէն վախցաւ : Հոն բոլորովին կորուսած կը կարծէր ինքզինքը : Ասկէ հետ իւր դրամը չէր բաւեր հոն, Լորիս մեռած ըլլալով հորի էր տնոր տեղ մօսվածաւ աղաքներ գործածել մինչև որ ժող արհեստը սորվելով ինքնին աշխատելու կարող լինէր :

Ինչպէս Գաթրը-Շըմէնի նայալէս Մեռնօնի մէջ առան և հինգ տարի առաջ բաւական յաճախորդներ ձեւք բերաւ և սպանդանոցն սկսաւ առաջ երթալ :

Ժողի իւր քրոջ վրայ ունեցած սէրը պաշտելու չափ ստանկացաւ : Այն քուր ժամանակը յարում կարող էր պաշտելուն մէջ վազել և իւր հառակակից աղոց հետ խաղալ, փաքիկ քրոջը ժպտելով և տնոր հետ թօթովելով կանցընէր :

Եւ թէև կորովի ըլլալով կարող էր աշխատիլ, սակայն քրոջը պատճառաւ տնոր հետ խաղալով կանցընէր իւր ժամերը : Անոր պաճուճապատանքը կը բռնէր, զոր իւր պահած դրամովը գնած էր : Եւ երբ մանուկը կերպասի կառնէր կարելով կզբօնուր, չըղաղգեաւ մը չէնելու պատրուակաւ, ժողի խոյր և կարմիր ձեւքները անոր տանին թելը կանցընէին, առան անգամ փորձ ընելով : Յայնժամ մանուկը իւր եղբոր անաշտութիւնը տեսնելով կը խնդար : Եւ այս ծիծաղը սպանդանոցի միօրինակութիւնը փոխել, միակ զուարթութիւնն էր : Ժող առաւօտները մօրը կողքէր քայլը հագուեցնելու համար : Հագուանները ինք կը բերէր, Թօթի մը վրայ կը պատրաստէր և ժիւթին կուտար :

Ձմեռը մայրական խնամքներ ունէր : Վաւարանին

Մէտրիք ներդրելի մեծագործութիւններէն
Երիտրի վերականգնման և բարեկեցութեան
Մայ ու հիմնադրիլէ

մէտրիք ինքնաշարժ շրջան

Յարմարագործութեան Թիւրքմէն

Ղուկասեան-Իւլ-Ղուկաս

նամ լուրագործ թիւթագործն թաղի ու նաւերի

Գործերի ՊԱՂՏԱՏԻՆ

23 ինձի ճիւղի նէշը օրգանաւ

Էսէրը մէտրիքը թէքմի 40-45 ճիւղ
թաղի միջոցով իսէ տէ, հալի պուլուս
տուղու լուրագործն մանկալարն վէ միասնէրին
քէտրէթիւնտէն պու թաղի միջին հանլը վէ իշ-
պու էսէրին 60 ճիւղէ հանի 120 Փորման
պալի օրգանալը անլալը լուրագործն, ապօնէ
պէտէրի տալի պէր վէճէր աթի թէպուրի
լուսմաւ լուր:

Տէրաւաթի իւրի Մճ. 20 զրուստան 75

Վիլաւաթի իւրի 100

Պէտէր ճիւղին ֆիյաթը 2

Ապօնէ եղբայրացի իսթէյնէր Տէրաւա-
տէթտէ 2ադմադըրարա Սակոթեան նամըն-
տա 3. 13 Արամեան մարպառարա միւրա-
նաթի իսթէյի տիրէր:

Ա. Զ. Դ.

Գ. Մովսէս 2օլագեան Արապիկըցի
Պատըրմաճի խան վերի Երիթի 37
տէնէկին մէջ տանկերէն կը դաւաթուսէ
և տան տեսակ գրուածին Թաթի գնով
կը գրէ:

Տէր-Իսթաթի

Մ. Յ. ՄԱԼԻՔԵԱՆ

Իրաւաբան խան Իս. 14

ՓԱՆԱՍԻ

ԻՆՎԵՏԱՆԵԱՆ ԵՒ ԴԵՂՍԱՄԱՐԱՑԻՈՅՆ

Կը ծախուի Միսսիսեան եւ Լիւիերաց Ամերիկեան վաճառատունը ի Ղալաթի Կ. Պօլսոյ:
Փանաւէն իւր օգտակարութեամբն, ինչպէս Ամերիկայի եւ Եւրոպայի, նոյնպէս եւ Քալի-
ֆօրնիայի եւ այլ կողմերը մեծ ընդունելութիւն գտած է:

Փանաւէն գեղացւոյն եւ գաւառացւոյն ըմբիւրն ու բարեկամն է, եւ մեծ օրհնութիւն
մը համարուած է այն տեղերուն համար, ուր բժիշկ ու գեղ եւ դարման հաղիւ կը գտնուին:
Փանաւէն բուսեղէններէ բաղադրեալ լինելով բոլորովին անվնաս է: Փանաւէն այրածին ցաւը
կ'առնէ ու քիչ ատենի մէջ կը բուժէ: Նոյնպէս եւ ժարմնոյն կարուած ու ճմլուած տեղե-
րուն ցաւն ու բորբոքը շուտով կ'աքննէ:

Զգալին, յօդային եւ սակրային ստատիկ ցաւերը բուժելով տաքնադեալ կը հան-
դարեցնէ: Ստամոքսի, փորի եւ աղեաց ցաւերը կը կտրէ ու պոզէ յառաջ եկած դժուարու-
թեանց առաջը կ'աքննէ:

Փանաւէն տկարի ստատիկ ցաւերը շուտով կը բուժէ: Մարմնոյն կարուած կ'աքննէ զիր-
արեալ կողմերն առաջ փանաւէն քննելով շուտ կը բժշկուին ու կը դոյնան: Փանաւէն կը
բժշկէ նաեւ փորարութիւն, թանք, հաղ, ջերմ, կոկորդի բորբոք եւ սւառք, մէջքի ցաւ
եւ այլ զանազան ախտեր, որոց սկզբնապատճառը գրեթէ նոյնն են: Այսպէս կը վկայեն շա-
տեր, որք փորձած են: Լիւիերոյ իրենց տան մէջ ու պանդուխտք եւ ճանապարհորդք իրենց
մօտ փախուտէ պահելով եւ յանկարծական դժուարութեանց տան դործածելով մեծ օգուտ
կը քաղեն եւ ծանր հետեւանաց առաջը կ'աքննեն: Փանաւէն հեղուկ է, որ թէ՛ մարմնոյն
վրայէն քսելով եւ թէ՛ խմելով ալ բժշկութիւն կը գործէ:

Գործածութեան կերպը հետն է: Գլխաւոր վաճառատնողին է, Ղալաթիոյ Նէնի-ճամիի գրառ
կից Միսսիսեանին Ամերիկեան վաճառատունը, նաեւ ժարագործացի գեղացւոյն քով ու գա-
ւառներն ալ կը գտնուին:

քով մանկան շաղկիւր կը ապքնէր որպէս զի անոր փա-
փուկ մարմնը կտաւին պաշտօնիւնը չգտայ: Ամաւը
տնտաւին մէջ հակառակ օրինաց թուաններ կը բաներ
և անոր կը բերէր: Ամեն եղանակի մէջ համառամ ու
տեղիքներ դորս կամ կը գնէր կամ ուրիշները իրեն կու-
տային, դրպանը կը գնէր և քրոջը կը բերէր:

Նապօթ եղբայրական սիրով բորբոքեալ մօրը քն-
առքեղութիւնը քանի տեղ չէր գնէր: Եւ ապա ինքն մօրը
նախաձեռնութիւնը երկու մանկիկներու ոտքը ի մօտայ պի-
տի վրայովէր:

Տընիգի ագեղութիւնը, այն ինչպէս որայ յեղատակը
Տընիգի ծնունդը լուսեթաւան կընէր, այն յանդիմանու-
թիւնք որ փրկելի մանկան ու եւ մեծ աչքերուն մէջ կը
տեսնուէին, այս ամենը Տընիգը ժիւթիւնէն, այսինքն
մայրը աղկէն կը հեռացնէին:

Բայց որովհետեւ նա (մայրը) սիրելու չափազանց ե-
ւտանդ ունէր, ուստի ժաշի վրայ կեդրոնացուց իւր
բոլոր մայրական գործը զոր օրտին մէջն ունէր, մինչև
իսկ Նապօթի գոյութիւնը մոռնալով որպէս զի միայն
իւր օրգանին հետ զբաղէր, և իւր մայրական բովանդակ
ուէրը անոր անձին վրայ գոհացնէ:

Աւաղին տաննները ազայոց կեանքը բնաւ չը փոխ-
ուեցաւ: Ետեակ մը երկիւղ կամ տաթ խափածարար կը
լինէր մօրը:

Ատկա ցերեկը մանկիկները լրտնելով, անոնց գա-
րուանաց ամենափոքրիկ ցոյցերը դիտելով կ'անցնէր,
իբր թէ եղբոր և քրոջ խորին սէրը սերտագործութիւն
լինէր, կրնար մտածուիլ իսկ թէ Նապօթ ժաշին օրտին
մէջ մայրը իրեն պահելով, նոյնքան ալ մօրմէն կը դու-
նէր:

նոր և իւր ագեղութիւնը մարդը կենաց մէջ տեսնանու-
թեան կը դառնապարտէր զինքը:

Երբ աւաղին անգամ այս նախանձը շարժեցաւ, կի-
րակի օր մ'էր երեկոյեան աղօթքէն վերջը:

Ժաշ Տընիգի քով նստած անոր կօշներ թղթէ ձե-
ւադործի վզնոց մը շինելու և ըստ մանկական սովորու-
թեան շունի մը վրէժն անցնելու համար որ պօշը խաղ-
քնելով շարունակ անոնց կը նայէր կտակածելով ան-
պարտաւ որ այս զարդը իրեն համար էր:

Մայրը մօտեցաւ:

— Ժաշ, ըսաւ անկեա անորիկ մ'ընելով և հակա-
աղ խորշմելով, քովս եկուր... Միթէ քու տարիքիդ
կը վայլէ՝ այդպիսի անպիտան բաներու հետ ժամանակ
անցընել:

Ձեռքէն բանեց և դուրս հանեց:

Եւ Նապօթ թերեւ հանկուրով, անոնց ետեւէն նա-
խեցաւ ու և մեծ աչքերը բանալով օրք արտաքուստ լըց-
ուեցան:

Նոյն կերակին վզնոցը շունը վրէժը չը դրուեցաւ և
Նապօթ ձեռքը կամացուկ մը թօմի գոմիսին խօշոր
գլխուն վրայ դրաւ ըսելով, իբր թէ շունը հասկը-
նար:

— Մի՛ ցաւիր, Թօմ, թող վաղը ըլլայ:

Այն օրէնի վեր այդպիսի տեսարաններ ամեն օր նո-
րագուեցան:

Երբ ժաշ մանկիկը գրկը կ'առնէր, ժիւթիւն ան-
միջապէս մէջերնին կը մտնէր, Տընիգը կ'առնէր և զանկա
կամ թիկնաթաւին վրայ կամ անկողնին մէջ կը տանէր
կը գնէր: